

ДЕЧАК ИЗ ДРЕНОВЕ И ПУШКА „ПАРТИЗАНКА“

После формирања Милешевске партизанске чете (10. октобра 1941. у селу Бабинама код извора Студенац) велики број грађана јављао се добровољно у чету. У наше редове примали смо, ире свега, само најпоштеније људе, а многе смо одбијали зато што кисмо имали оружја. Зато смо са задовољством из ослобођеног Ужица примили обавештење да дођемо на Борову Главу и преузмемо одређен број пушака „партизанки“ које су се производиле у првој партизанској фабрици оружја. Група бораца, међу којима сам био и ја, преузела је оружје и вратила се на подручје бившег среза милешевског.

На повратку смо свратили у Дренову, у кућу Милоша Дивца, иредседника Народноослободилачког одбора и познатог борца народноослободилачког покрета, Ту смо се задржали на вечери коју је припремио домаћин и његови суседи. Дечак Милан Дивац, Милошев син, који није имао више од дванаест година, није скидао очију са нас и пушака. Прилазио је пушкама, разгледао их, дохватио и као да их је миловао. Највише се задржавао код моје пушке. Пушка „партизанка“ коју сам донео била је нова, блистала је.

— Дај ми, друже, ову пушку. Ти имаш две. Хоћу и ја у партизане! — рекао је тихо да га не би чули родитељи.

Ја сам заиста имао и још једну пушку, „малихерку“ и с те стране није постојала сметња да хму једну дам., али. ..

— Нисам ја мали, могу ја с вама, видећеш — убеђивао ме упорно и сам схватајући зашто он неће моћи у партизане.

Да бих прекинуо његове молбе, рекао сам му у шали да ћу му дати пушку кад пођемо. На то своје „обећање“ био сам већ и заборавио. Кад смо по дубоком снегу били одмакли од Милошеве куће, осетих да ме неко вуче за пушку.

— Друже, друже — виче тихо — дај ми пушку! Видиш, ја сам пошао у партизане!

Окренух се и видим — Милан.

Наговарао сам га да се врати, говорио да он не може издржати многобројне напоре, молио га и најзад — претио. Не помаже ништа. Он се држи за моју пушку и иде даље.

— Ћути, друже — моли ме — па ја сам партизан!

Дошли смо у дреновску школу. Спремамо се за спавање. Борци питају: Откуд овај дечак? Он им објашњава тихо и разложно, моли их да ћуте, бар ноћас.

Спавао је поред мене, онако у оделу, партизански.

Ујутру га борци запиткују куд је пошао, шале се, говоре му о тешкоћама које га очекују.

Кад је одјутрило, види он с прозора како иде ка школи његова мајка. За трен ока се снашао: скинуо је школску таблу, донео је у ћошак и сакрио се. С пушком, разуме се.

— Другови, молим вас, немојте рећи где сам!

Мајка Марија је дошла у учионицу, разгледала, питала борце где јој је син. Сви смо ћутали. Како мајци не рећи где јој је дете, а опет, како не услишити дечакову молбу? Најзад се Милан јавио сам. Изашао је иза табле на средину учионице, стао мирно и рекао да се он неће вратити јер је постао партизан.

Мајка га је звала да се с њом врати кући јер је још мали за борбу, претила му, молила и шта све није радила. Најзад се обратила Велибору Љујићу, командиру чете, и замолила га да јој дете врати кући, да му нареди.

— Имам старијег сина послаћу њега — говорила је Марија и преклињала.

Велибор је рекао Милану да је његова мајка у праву, мали је он за тешку партизанску борбу и да треба да се врати. Примиче га касније, кад прође зима, кад ојача.

Сузе су се скотрљале низ дечаково лице, плакао је немо, у болном грчу. Оставио је пушку, погледао нас сузним очима, као да каже: Зар тако другови — и ћутке изашао.

Раде КУБУРОВИЋ